

intestinorum; petlja, penklja masche, stengel, band; bulg. petelkû knopfloch, petljati fibulare; napetce fortuito, pripetiti se accidere, pelo - razpelo crucifixum; pöta eiserne fessel der pferde; spet compeditus, spetnica, spona - nka fessel, compedes, razponkati diffibulare, spona, ponjava; spetiti se se continere itd.

Pađiti.

O. Pažda, - diši pellere, paždati terrere, cogere, pađilo - paždalo t. j. pojalo terriculamentum, sü - pađari custos, pađu pabulum.

S. Poditi, pojati venari, pojati se lascivire, pudar nsl. i bulg. custos vineae aut segetis.

Pačnati.

O. Pačna - neši rumpi, pačnati se itd.

S. Nsl. pokniti, pokati je hrov. puknati, pucati schiessen; pokalica, poč f., napok fium, razpok fissura, poka infractio; obroč je pokel; zora, dan poka, hrov. puca; glas je počil, scr. panč dilatate.

Književnost.

Družba sv. Mohora nas je letos prelepo obdarila in nam poslala te le knjige: 1) „Življenje svetnikov in svetnic“ IV. snopič (spisal dr. Rogač), 2) „Kristusovo življenje in smert“ II snopič (spisal Kociančič), 3) „Domače in tuje živali v podobah“ II. del (spisal Erjavec), 4. „Perpetua ali afrikanski mučenci“, povest (spisal A. Lésar), 5) „Umni gospodar“ (spisal Jančar), 6) „Friderik Baraga“ (spisal dr. Vončina), 7) Koledarček za leto 1870. Iz med teh knjig posebno priporočamo „Domače in tuje živali“ (s podobami) in „Umnega gospodarja“ za rabo v ljudski šoli, kajti v teh knjižicah ima učitelj za poduk v živalstvu in v gospodarstvu toliko blagá, kolikor mu ga je treba pri teh naukih. Naj bi se vse šolske in učiteljske knjižnice zapisale v društvo sv. Mohora in v društvo „Slovenske Maticе“; kmali bodo imele mnogo kaj koristnih knjig!

Umetnost.

Ravno kar je prišla na svetlo: Maša za solo, dva glasá in orgle (svoji ljubi tašči gospej Amaliji Smoletovi z

velikim spoštovanjem posvetil in) zložil Ant. Nedvěd (op. 20). Ta latinska maša je, kakor vsa dela tega skladatelja, prav umetno in vendar prav lahko sestavljena, v kateri veje pravi cerkveni pobožni duh, in pri vsakem mašnem oddelku primerna veličastna melodija. Priporočamo jo prav živo vsem cerkvenim prednikom, orglavcem in prijateljem lepega okusnega cerkvenega petja. Dobiva se (s posebnimi glasovi vred) pri Češko-Tilu po 1 gold. 50 kr. Oprava je krasna (iz Wegelein-ove kamnotis-karnice na Dunaju).

Dopisi in novice.

Iz Vrema. Pri učiteljskem shodu postonjskega okraja 27. pr. m. je bilo 30 učiteljev; le trije niso prišli v zbor, in med temi je bil g. šolski oglednik planinskega okraja. Djal je menda, da njemu ni treba hoditi v domač zbor, ker ima svojega (v Planini). Mi pa smo teh misli, da tako ni postavno, in je še celo pohujšljivo, kajti ravno ti, ki jih je vlada postavila, da gledajo na druge, bi mogli biti prvi pri učiteljskih zborih in povsod, kjer velja za učiteljstvo in šolstvo. *) — Veselo je bilo videti in slišati, kako smo bili učitelji vsi enih misli in razmér; le pri peryem vprašanji so nekteri govorili za drugo in drugi za tretje učilo pri bránji. Naj bolj živo pa se je govorilo pri tretjem vprašanji: Koliko pripomore šoli učiteljeva veljava? To vprašanje se je že mnogokrat pretresovalo, pa naj več so bili vsi odgovori in določila na to vprašanje zastoj. Vsak si lahko misli, da, dokler bodo učitelji imeli tako malo veljave, kakor sedaj, šola ne more napredovati. Večkrat se zgodí, da mladi zmožni učitelji, ko vidijo, kako malo jih čísla ljudstvo, zapušćajo ta stan in si drugam pomagajo. Da si bode pa učitelj sploh veljavo pridobil, je naj pred treba, da se izobražuje in v vseh vednostih napreduje. Učitelj mora več vedeti, kakor vé prosto ljudstvo, in tudi za drugimi omikanimi stanoví ne sme zaostajati. Ni ravno vse na tem, koliko časa učitelj šola, ali koliko študira, temuč več je na tem, da se vedno sam izobražuje in posebej za svoj stan pripravlja. Čas in treba je, da se učitelju že poboljša plača in tako vredi, da mu ne bode treba beraćiti od hiše do hiše. Kako li morejo otroci učitelja spoštovati, če še nima toliko, da bi se mogel spodobno obleći (da morda še na komolcu platen kaže)? Vsak delavec je vreden svojega plačila. Učitelju pa se večkrat taka godí, da še ne dobi tega malega, kar je terdo zaslužil, ter mora verh tega pri pobiranju še požirati zbadljive besede in pri vsem tem še ne dobi vsega, kar bi mogel dobiti. Tudi cerkvenikova služba se ne vjema popolnoma z učiteljsko službo, ker cerkvenik mora tú pa

*) Tudi „Dan.“ nam je že povedala, da je neki „inšpektor“ našemu „Tov.“ vošil „lahko noć!“ Poćakajmo, znabiti da on spravi na dan kak šolski list! Vredn.